

har været anvendt ved udarbejdelsen, er den behageligt fri for politisk slagside.

*Erling Jørgensen**

* Lektor ved Københavns Universitet, cand. polit.

Stanislaw Wellisz: The Economies of the Soviet Bloc. A Study of Decision Making and Resource Allocation. McGraw-Hill; New York, San Francisco, Toronto, London 1964, 245 sider, 54 sh.

Den polskfødte amerikanske økonom har i denne bog foretaget en principiel analyse af planøkonomien i Sovjetrusland og dette lands europæiske allierede. Man får en diskussion af målsætningen, d.v.s. hvad det kommunistiske parti fastlægger som værende i den sociale interesse. Det vises, hvorledes det centralt fastsatte løn- og pris-system giver arbejdere og konsumenter valgmuligheder, som ingen forbindelse har med produktionens udvikling. Der gives en redegørelse for opbygningen af såvel langtidsplanlægning som planlægningen inden for det enkelte år. Her forklares, hvordan det kommunistiske partis suveræne målsætning i hvert tilfælde foreløbig har bevirket, at det er voluntaristerne inden for Sovjetøkonomerne, der har sejret over deterministerne. Det betyder bl.a., bliver der mere indgående forklaret, at Lange, Kalecki og Leontief ikke har kunnet yde bidrag til den praktiske gennemførelse af planøkonomien. I de sidste afsnit af bogen diskuteres de direktiver og incitamenter, der er nødvendige for at få planen til at virke, og spørgsmålet om den effektivitet og det spild, der er knyttet til Sovjetblokkens planøkonomi.

Denne analyse er gennemført på en klar og frisk måde. Kun hvor diskussionen nødvendiggør det, anvendes beskrivelser af administrationen og statistiske eksempler. Eksemplerne er fra Sovjetrusland og Polen med overvægt af de polske eksempler. I diskussionen indgår der en række paralleller til de vestlige lande. En hovedindvending

mod denne oplægning er, at ikke blot er den levende Sovjetblokmodel uklar på grund af de store forskelle mellem Polen og Sovjetrusland, men det gælder i endnu højere grad de vestlige landes billede. Disse lande er kun afgrænset på den måde, at det indirekte fremgår, at de socialistiske lande Norge og Sverige ikke er medregnet. Det betyder, at man i mange tilfælde står usikker overfor de konklusioner, der drages af parallellerne. Den klare oplægning af de centrale problemer, der er knyttet til planøkonomien, som den faktisk praktiseres i Sovjetblokken, gør dog bogen til meget nyttig læsning.

*Niels Banke**

* Direktør for Monopoltilsynet, cand. polit.

J. C. R. Dow: The Management of the British Economy 1945-60. Cambridge University Press, London 1964, XIX+443 sider, § 11,50.

Med rette er denne bog allerede blevet stærkt berømmet. Her gives på overkommelig plads en virkelig dybtgående fremstilling og analyse af 15 betydningsfulde år i Englands nyere økonomiske historie. Forfatteren behandler alene de sider af økonomien, der plejer at blive behandlet af de økonomer, der interesserer sig for det konjunkturelle. Alt mere strukturelt er lagt til side, f.eks. landbrugssubsidier, uddannelsespolitikken, toldpolitikken etc. Afgrænsninger må jo foretages; kun hvor forfatteren kommer ind på vækstproblemer, synes denne afgrænsning at give hans fremstilling en uheldig hældning. Vækst hænger fuldt så meget sammen med noget strukturelt som med noget konjunkturelt.

At forfatteren alene behandler de emner, der traditionelt behandles af konjunkturpolitikkerne, betyder imidlertid ikke, at vi står over for endnu en business-cycle bog. Den handler netop om en periode, hvori konjunkturer i traditionel forstand er ophørt. Den handler om en *managed economy*, altså om en periode, hvor man ved en række indgreb ikke længere dæmpede en